

1 סיכום מקיף - אלגברה לינארית

1.1 Summary Complete Algebra Linear

סיכום כולל של משפטים, זהויות, נוסחאות וכללי חשבון
תוכן המסמך מבוסס על 26 קבצי PDF של הקורס

1.2 תוכן עניינים

1. שדות ומטריצות
2. פעולות על מטריצות
3. מערכות משוואות ליניאריות
4. דרגה
5. מרחבים וקטוריים
6. בסיסים ומימדים
7. דטרמיננטות
8. העתקות ליניאריות
9. גרעין ותמונה
10. איזומורפיזם
11. מטריצות מייצגות
12. מטריצות מעבר
13. דמיון מטריצות
14. ערכים עצמיים ווקטורים עצמיים
15. לכסון
16. מכפלה פנימית
17. אורתוגונליות והיטלים
18. גרהם-שמידט
19. משלימים אורתוגונליים

2 שדות ומטריצות

2.1 הגדרות בסיסיות

2.1.1 שדה (Field)

שדה F הוא קבוצה עם שתי פעולות (חיבור וכפל) המקיימות:

אקסיומות החיבור: (A1) - $\forall a, b \in F : a + b \in F$ סגירות (A2) - $\forall a, b \in F : a + b = b + a$ קומוטטיביות (A3) - $\forall a, b \in F : a + b = b + a$ אסוציאטיביות: (A4) - $\forall a, b, c \in F : (a + b) + c = a + (b + c)$ איבר נטרלי: (A5) - $\exists 0 \in F : \forall a \in F : a + 0 = a$ איבר הופכי: $\forall a \in F : \exists (-a) \in F : a + (-a) = 0$

אקסיומות הכפל: (M1) - סגירות: $\forall a, b \in F : ab \in F$ (M2) - קומוטטיביות: $\forall a, b \in F : ab = ba$ (M3) - אסוציאטיביות: $\forall a, b, c \in F : (ab)c = a(bc)$ (M4) - איבר נטרלי: $\exists 1 \in F : \forall a \in F : a \cdot 1 = a$ (M5) - איבר הופכי: $\forall a \neq 0 \in F : \exists a^{-1} \in F : a \cdot a^{-1} = 1$

דיסטריבוטיביות: (M6) - $\forall a, b, c \in F : (a + b)c = ac + bc$ וגם $a(b + c) = ab + ac$

2.1.2 מטריצה

מטריצה $A_{m \times n}$ היא מערך מלבני של מספרים:

$$A = \begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} & \cdots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & \cdots & a_{2n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{m1} & a_{m2} & \cdots & a_{mn} \end{pmatrix}$$

כאשר $a_{ij} \in F$ עבור כל $1 \leq i \leq m, 1 \leq j \leq n$

- i - אינדקס השורה
- j - אינדקס העמודה

סימון: קבוצת כל המטריצות מגודל $m \times n$ מעל שדה F :

$$\mathbb{M}_{m \times n}(F) \text{ or } \mathbb{R}^{m \times n}$$

2.1.3 שוויון מטריצות

שתי מטריצות A, B שוות אם ורק אם:

$$A = B \iff \begin{cases} \text{dimensions same} \\ a_{ij} = b_{ij} \text{ all for } i, j \end{cases}$$

3 פעולות על מטריצות

3.1 חיבור מטריצות

עבור $A, B \in \mathbb{R}^{m \times n}$:

$$(A + B)_{ij} = a_{ij} + b_{ij}$$

תכונות: - סגירות: $A + B \in \mathbb{R}^{m \times n}$ - קומוטטיביות: $A + B = B + A$ - אסוציאטיביות: $(A + B) + C = A + (B + C)$
 - איבר אפס: $A + O = A$ - איבר הופכי: $A + (-A) = O$

3.2 כפל בסקלר

עבור $\alpha \in \mathbb{R}$ ו- $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$:

$$(\alpha A)_{ij} = \alpha \cdot a_{ij}$$

תכונות: - $(\alpha + \beta)A = \alpha A + \beta A$ - $\alpha(A + B) = \alpha A + \alpha B$ - $\alpha(\beta A) = (\alpha\beta)A$ - $1 \cdot A = A$

3.3 כפל מטריצות

3.3.1 מכפלת שורה בעמודה

$$\text{אם } A_{1 \times k} = (a_1, a_2, \dots, a_k) \text{ ו- } B_{k \times 1} = \begin{pmatrix} b_1 \\ b_2 \\ \vdots \\ b_k \end{pmatrix}$$

$$A \cdot B = \sum_{t=1}^k a_t b_t$$

3.3.2 כפל כללי

אם $A \in \mathbb{R}^{m \times k}$ ו- $B \in \mathbb{R}^{k \times n}$, אז $AB \in \mathbb{R}^{m \times n}$

$$(AB)_{ij} = \sum_{t=1}^k a_{it} b_{tj} = A_i \cdot B_j$$

כאשר: A_i - השורה ה- i של A - B_j - העמודה ה- j של B

3.3.3 תכונות כפל מטריצות

□ **תכונות שמתקיימות:** 1. $(AB)C = A(BC)$ 2. **דיסטריבוטיביות:** $A(B + C) = AB + AC$ וגם $(A + B)C = AC + BC$ 3. **כפל בסקלר:** $(\alpha A)B = \alpha(AB) = A(\alpha B)$ 4. **מטריצת יחידה:** $AI_n = A$ וגם $I_m A = A$ 5. **מטריצת אפס:** $OA = O$ וגם $AO = O$

□ **לא מתקיים:** - אין קומוטטיביות: בדרך כלל $AB \neq BA$ - $AB = O$ לא מבטיח $A = O$ או $B = O$

3.4 טרנספוז (Transpose)

3.4.1 הגדרה

$$(A^T)_{ij} = A_{ji}$$

אם $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$ אז $A^T \in \mathbb{R}^{n \times m}$

3.4.2 תכונות טרנספוז

1. $(A^T)^T = A$
2. $(A + B)^T = A^T + B^T$
3. $(\alpha A)^T = \alpha A^T$
4. $(AB)^T = B^T A^T$ □ סדר הופכי!

3.4.3 מטריצה סימטרית

מטריצה A היא סימטרית אם:

$$A = A^T \iff a_{ij} = a_{ji}$$

3.5 מטריצות מיוחדות

3.5.1 מטריצת היחידה

$$I_n = \begin{pmatrix} 1 & 0 & \cdots & 0 \\ 0 & 1 & \cdots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & \cdots & 1 \end{pmatrix}$$

תכונה: $AI_n = I_n A = A$ (כאשר הגדלים תואמים)

3.5.2 מטריצה אלכסונית (Diagonal)

$$D = \begin{pmatrix} d_1 & 0 & \cdots & 0 \\ 0 & d_2 & \cdots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & \cdots & d_n \end{pmatrix}$$

תכונה: $a_{ij} = 0$ כאשר $i \neq j$

3.5.3 מטריצה עליונה משולשת (Upper Triangular)

$$U = \begin{pmatrix} u_{11} & u_{12} & \cdots & u_{1n} \\ 0 & u_{22} & \cdots & u_{2n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & \cdots & u_{nn} \end{pmatrix}$$

תכונה: $a_{ij} = 0$ כאשר $i > j$

$$L = \begin{pmatrix} l_{11} & 0 & \cdots & 0 \\ l_{21} & l_{22} & \cdots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ l_{n1} & l_{n2} & \cdots & l_{nn} \end{pmatrix}$$

תכונה: $a_{ij} = 0$ כאשר $i < j$

4 מערכות משוואות ליניאריות

4.1 הגדרות

4.1.1 משוואה ליניארית

$$a_1x_1 + a_2x_2 + \cdots + a_nx_n = b$$

כאשר $a_1, a_2, \dots, a_n, b \in \mathbb{R}$

4.1.2 מערכת משוואות ליניאריות (מ"ל)

$$\begin{cases} a_{11}x_1 + a_{12}x_2 + \cdots + a_{1n}x_n = b_1 \\ a_{21}x_1 + a_{22}x_2 + \cdots + a_{2n}x_n = b_2 \\ \vdots \\ a_{m1}x_1 + a_{m2}x_2 + \cdots + a_{mn}x_n = b_m \end{cases}$$

4.1.3 צורה מטריצית

$$A\vec{x} = \vec{b}$$

כאשר: $A = (a_{ij}) \in \mathbb{R}^{m \times n}$ - מטריצת המקדמים - $\vec{x} = \begin{pmatrix} x_1 \\ \vdots \\ x_n \end{pmatrix}$ - וקטור הנעלמים - $\vec{b} = \begin{pmatrix} b_1 \\ \vdots \\ b_m \end{pmatrix}$ - וקטור המקדמים

החופשיים

4.1.4 מטריצה מורחבת

$$(A|b) = \left(\begin{array}{ccc|c} a_{11} & \cdots & a_{1n} & b_1 \\ \vdots & \ddots & \vdots & \vdots \\ a_{m1} & \cdots & a_{mn} & b_m \end{array} \right)$$

4.2 פעולות שורה יסודיות

1. החלפת שורות: $R_i \leftrightarrow R_j$
2. הכפלת שורה בסקלר לא-אפס: $R_i \rightarrow \alpha R_i$ (כאשר $\alpha \neq 0$)
3. הוספת כפולה של שורה אחרת: $R_j \rightarrow R_j + \alpha R_i$

4.2.1 שקילות שורות

מטריצות A ו- B שקולות בשורות ($A \sim B$) אם ניתן להעביר את A ל- B באמצעות מספר סופי של פעולות שורה יסודיות.

תכונה חשובה: אם $A \sim B$, אז למערכות $A\vec{x} = \vec{b}$ ו- $B\vec{x} = \vec{b}$ יש אותם פתרונות.

4.3 צורה קנונית (Row Echelon Form) - REF

מטריצה בצורה קנונית מקיימת: 1. כל שורה לא-אפס מתחילה ב-1 (פיבוט) 2. הפיבוט של שורה $i + 1$ נמצא ימינה מהפיבוט של שורה i 3. כל שורות האפס נמצאות בתחתית

4.4 צורה קנונית מצומצמת (Reduced Row Echelon Form) - RREF

בנוסף לתנאי REF: 4. כל פיבוט הוא האיבר היחיד שאינו אפס בעמודתו

4.5 סוגי מערכות

4.5.1 מערכת עקבית (הטרונגית)

$$A\vec{x} = \vec{b} \text{ where } \vec{b} \neq \vec{0}$$

4.5.2 מערכת הומוגנית

$$A\vec{x} = \vec{0}$$

תכונות מערכת הומוגנית: 1. $\vec{x} = \vec{0}$ תמיד פתרון (הפתרון הטריוויאלי) 2. אם $\vec{v}_1, \vec{v}_2$ פתרונות, אז $\vec{v}_1 + \vec{v}_2$ גם פתרון 3. אם $\vec{v}$ פתרון ו- $k \in \mathbb{R}$, אז $k\vec{v}$ גם פתרון

4.5.3 פתרון כללי

הפתרון הכללי של $A\vec{x} = \vec{b}$ הוא:

$$\vec{x} = \vec{x}_p + \vec{x}_h$$

כאשר: $\vec{x}_p$ - פתרון פרטי של $A\vec{x} = \vec{b}$ - $\vec{x}_h$ - הפתרון הכללי של $A\vec{x} = \vec{0}$ (ההומוגנית)

5 דרגה

5.1 הגדרה

דרגה של מטריצה A (מסומנת $\text{rank}(A)$):

$$\text{rank}(A) = \text{number of non-zero rows in REF of } A$$

5.2 תכונות דרגה

1. $\text{rank}(A) \leq \min(m, n)$ עבור $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$
2. $\text{rank}(A) = \text{rank}(A^T)$
3. $\text{rank}(AB) \leq \min(\text{rank}(A), \text{rank}(B))$
4. אם $A \sim B$ (שקולות שורות) אז $\text{rank}(A) = \text{rank}(B)$

5.3 קריטריונים לקיום פתרון

עבור מערכת $A\vec{x} = \vec{b}$ כאשר $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$:

5.3.1 פתרון יחיד

$$\text{rank}(A) = \text{rank}(A|\vec{b}) = n$$

5.3.2 אינסוף פתרונות

$$\text{rank}(A) = \text{rank}(A|\vec{b}) < n$$

$$\text{rank}(A) < \text{rank}(A|b)$$

5.4 טבלת קיום פתרונות

תנאי	מצב
$\text{rank}(A) = \text{rank}(A b) = n$	פתרון יחיד
$\text{rank}(A) = \text{rank}(A b) < n$	אינסוף פתרונות
$\text{rank}(A) < \text{rank}(A b)$	אין פתרון

5.4.1 למערכת הומוגנית

- פתרון טריוויאלי בלבד: $\text{rank}(A) = n$
- אינסוף פתרונות: $\text{rank}(A) < n$

6 מרחבים וקטוריים

6.1 הגדרה

קבוצה V מעל שדה $\mathbb{R}$ עם פעולות חיבור וכפל בסקלר היא **מרחב וקטורי** אם מקיימת:

6.1.1 אקסיומות החיבור

- A0 - סגירות: $\forall u, v \in V : u + v \in V$
- A1 - אסוציאטיביות: $\forall u, v, w \in V : (u + v) + w = u + (v + w)$
- A2 - קיום איבר אפס: $\exists 0 \in V : \forall v \in V : v + 0 = v$
- A3 - קיום הופכי: $\forall v \in V : \exists (-v) \in V : v + (-v) = 0$
- A4 - קומוטטיביות: $\forall v, u \in V : v + u = u + v$

6.1.2 אקסיומות הכפל בסקלר

- M0 - סגירות: $\forall k \in \mathbb{R}, \forall v \in V : kv \in V$
- M1 - דיסטריבוטיביות: $\forall k \in \mathbb{R}, \forall u, v \in V : k(u + v) = ku + kv$
- M2 - דיסטריבוטיביות: $\forall k, m \in \mathbb{R}, \forall v \in V : (k + m)v = kv + mv$
- M3 - אסוציאטיביות: $\forall k, m \in \mathbb{R}, \forall v \in V : (km)v = k(mv)$
- M4 - קיום יחידה: $\forall v \in V : 1 \cdot v = v$

6.2 דוגמאות למרחבים וקטוריים

1. $\mathbb{R}^n$ - וקטורים ב- n ממדים
2. $M_{m \times n}(\mathbb{R})$ - מטריצות מגודל $m \times n$
3. $\mathbb{R}[x]$ - פולינומים עם מקדמים ממשיים
4. $\mathbb{R}_n[x]$ - פולינומים עד דרגה n
5. $C[a, b]$ - פונקציות רציפות על $[a, b]$

6.3 תת-מרחב (Subspace)

קבוצה $W \subseteq V$ היא **תת-מרחב** של V אם:

$$W \text{ of subspace } V \iff \begin{cases} \vec{0} \in W \\ \forall w_1, w_2 \in W : w_1 + w_2 \in W \\ \forall \alpha \in \mathbb{R}, \forall w \in W : \alpha w \in W \end{cases}$$

6.3.1 משפט - מבחן תת-מרחב

W הוא תת-מרחב של V אם ורק אם:

$$\forall \alpha, \beta \in \mathbb{R}, \forall w_1, w_2 \in W : \alpha w_1 + \beta w_2 \in W$$

6.4 פעולות על תת-מרחבים

6.4.1 חיתוך

$$U \cap W = \{v \mid v \in U \text{ and } v \in W\}$$

תכונה: $U \cap W$ הוא תת-מרחב של V

6.4.2 איחוד

$$U \cup W = \{v \mid v \in U \text{ or } v \in W\}$$

□ לא בהכרח תת-מרחב!

6.4.3 סכום

$$U + W = \{u + w \mid u \in U, w \in W\}$$

תכונה: $U + W$ הוא תת-מרחב של V

6.4.4 סכום ישר

$$V = U \oplus W \iff \begin{cases} V = U + W \\ U \cap W = \{\vec{0}\} \end{cases}$$

---

7 בסיסים ומימדים

7.1 מרחב פורש (Span)

עבור קבוצה $S = \{v_1, \dots, v_n\} \subseteq V$:

$$\text{Span}(S) = \{\alpha_1 v_1 + \dots + \alpha_n v_n \mid \alpha_i \in \mathbb{R}\}$$

תכונות: 1. $S \subseteq \text{Span}(S)$ 2. $\text{Span}(\text{Span}(S)) = \text{Span}(S)$ 3. אם $S \subseteq T$, אז $\text{Span}(S) \subseteq \text{Span}(T)$ 4. $\text{Span}(S)$ הוא תת-מרחב של V

7.2 תלות ליניארית

וקטורים $v_1, \dots, v_n \in V$ הם:

7.2.1 בלתי תלויים ליניארית (Linearly Independent)

$$\alpha_1 v_1 + \dots + \alpha_n v_n = \vec{0} \implies \alpha_1 = \dots = \alpha_n = 0$$

7.2.2 תלויים ליניארית (Linearly Dependent)

$$\exists \alpha_1, \dots, \alpha_n \in \mathbb{R} \text{ zero) all (not : } \alpha_1 v_1 + \dots + \alpha_n v_n = \vec{0}$$

משפט: $v_1, \dots, v_n$ תלויים ליניארית אם ורק אם קיים v_i שניתן להביע כצירוף ליניארי של האחרים.

7.3 בסיס (Basis)

קבוצה $B = \{v_1, \dots, v_n\} \subseteq V$ היא **בסיס** של V אם:

$$B \text{ of basis a is } V \iff \begin{cases} B \text{ independent linearly} \\ V = \text{Span}(B) \end{cases}$$

7.3.1 משפט - ייחודיות הצגה

אם B בסיס של V , אז כל וקטור $v \in V$ ניתן להציג **באופן יחיד** כצירוף ליניארי של איברי B :

$$v = \alpha_1 v_1 + \dots + \alpha_n v_n$$

7.4 מימד (Dimension)

אם V בעל בסיס בעל n איברים:

$$\dim(V) = n$$

7.4.1 משפט - גודל בסיס

כל בסיס של אותו מרחב וקטורי V בעל אותו מספר איברים.

7.5 בסיסים סטנדרטיים

- $\mathbb{R}^n$: $\{e_1, e_2, \dots, e_n\}$ כאשר $e_i = (0, \dots, 0, 1, 0, \dots, 0)$ (במקום ה- i)
- $\dim(\mathbb{R}^n) = n$
- $M_{m \times n}(\mathbb{R})$: מטריצות עם 1 בכל מקום
- $\dim(M_{m \times n}) = mn$
- $\mathbb{R}_n[x]$: $\{1, x, x^2, \dots, x^n\}$
- $\dim(\mathbb{R}_n[x]) = n + 1$

7.6 משפטים חשובים

7.6.1 משפט - הרחבת בסיס

כל קבוצה בלתי תלויה ליניארית ב- V ניתן להרחיב לבסיס של V .

7.6.2 משפט - צמצום מערכת פורשת

מכל קבוצה הפורשת את V ניתן לבחור בסיס של V .

7.6.3 משפט הממדים

אם U, W תת-מרחבים של V :

$$\dim(U + W) = \dim(U) + \dim(W) - \dim(U \cap W)$$

7.6.4 משפט

אם $U \subseteq V$ ו- $\dim(U) = \dim(V)$, אז $U = V$.

8 מרחבי עמודות ושורות

8.1 הגדרות

עבור מטריצה $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$:

8.1.1 מרחב השורות (Row Space)

$$\text{Row}(A) = \text{Span}\{R_1, R_2, \dots, R_m\}$$

כאשר R_i היא השורה ה- i של A (כוקטור)

8.1.2 מרחב העמודות (Column Space)

$$\text{Col}(A) = \text{Span}\{C_1, C_2, \dots, C_n\}$$

כאשר C_j היא העמודה ה- j של A (כוקטור)

8.1.3 מרחב האפס (Null Space) / Kernel

$$N(A) = \{\vec{x} \in \mathbb{R}^n \mid A\vec{x} = \vec{0}\}$$

8.2 משפטים חשובים

8.2.1 משפט 1 - שקילות שורות

$$A \sim B \implies \text{Row}(A) = \text{Row}(B)$$

8.2.2 משפט 2 - דרגה

$$\text{rank}(A) = \dim(\text{Row}(A)) = \dim(\text{Col}(A))$$

8.2.3 משפט 3 - טרנספוז

$$\text{rank}(A) = \text{rank}(A^T)$$

8.2.4 משפט 4 - משפט הדרגה (Rank-Nullity Theorem)

עבור $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$

$$\text{rank}(A) + \dim(N(A)) = n$$

או בסימונים אחרים:

$$\text{rank}(A) + \text{nullity}(A) = n$$

8.2.5 משפט 5

$$\text{rank}(AB) \leq \min(\text{rank}(A), \text{rank}(B))$$

8.3 קשר לפתרון מערכות

למערכת $A\vec{x} = \vec{b}$ יש פתרון אם ורק אם:

$$\vec{b} \in \text{Col}(A)$$

9 מטריצות הפיכות

9.1 הגדרה

מטריצה ריבועית $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ היא הפיכה אם קיימת מטריצה B כך ש:

$$AB = BA = I_n$$

המטריצה B מסומנת A^{-1} ונקראת ההופכית של A .

9.2 תכונות הופכיות

1. $(AB)^{-1} = B^{-1}A^{-1}$ □ סדר הופכי!

2. $(A^T)^{-1} = (A^{-1})^T$

3. $(A^{-1})^{-1} = A$

4. $(\alpha A)^{-1} = \frac{1}{\alpha} A^{-1}$ עבור $\alpha \neq 0$

9.3 תנאים שקולים להפיכות

עבור $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$, התנאים הבאים שקולים:

1. A הפיכה

2. $\det(A) \neq 0$

3. $\text{rank}(A) = n$

4. $\text{Row}(A) = \mathbb{R}^n$

5. $\text{Col}(A) = \mathbb{R}^n$

6. $N(A) = \{\vec{0}\}$

7. שורות A בלתי תלויות ליניארית

8. עמודות A בלתי תלויות ליניארית

9. למערכת $A\vec{x} = \vec{0}$ יש רק הפתרון הטריוויאלי

10. למערכת $A\vec{x} = \vec{b}$ יש פתרון יחיד לכל $\vec{b}$

9.4 חישוב הופכית

9.4.1 שיטת המטריצה המורחבת

ליצור $(A|I_n)$ ולבצע פעולות שורה עד קבלת $(I_n|A^{-1})$

9.4.2 נוסחה עבור מטריצה 2×2

$$A = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} \Rightarrow A^{-1} = \frac{1}{ad - bc} \begin{pmatrix} d & -b \\ -c & a \end{pmatrix}$$

תנאי: $\det(A) = ad - bc \neq 0$

10 דטרמיננטות

10.1 הגדרה

עבור $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$, הדטרמיננטה היא סקלר $\det(A)$ או $|A|$.

10.1.1 חישוב לפי גודל

$$:n = 1$$

$$|a| = a$$

$$:n = 2$$

$$\begin{vmatrix} a & b \\ c & d \end{vmatrix} = ad - bc$$

$$:n = 3$$

$$\begin{vmatrix} a & b & c \\ d & e & f \\ g & h & i \end{vmatrix} = a \begin{vmatrix} e & f \\ h & i \end{vmatrix} - b \begin{vmatrix} d & f \\ g & i \end{vmatrix} + c \begin{vmatrix} d & e \\ g & h \end{vmatrix}$$

10.2 פיתוח לפי שורה/עמודה

10.2.1 מינור (Minor)

M_{ij} = דטרמיננטה של המטריצה שמתקבלת ממחיקת שורה i ועמודה j

10.2.2 קופקטור (Cofactor)

$$C_{ij} = (-1)^{i+j} M_{ij}$$

10.2.3 פיתוח לפי שורה i

$$|A| = \sum_{j=1}^n a_{ij} C_{ij} = \sum_{j=1}^n (-1)^{i+j} a_{ij} M_{ij}$$

10.2.4 פיתוח לפי עמודה j

$$|A| = \sum_{i=1}^n a_{ij} C_{ij} = \sum_{i=1}^n (-1)^{i+j} a_{ij} M_{ij}$$

10.3 תכונות דטרמיננטה

10.3.1 כללי חישוב בסיסיים

1. מטריצת יחידה: $|I_n| = 1$
2. מטריצה משולשת: $|A| = a_{11} \cdot a_{22} \cdots a_{nn}$ (מכפלת האלכסון)
3. מטריצה אלכסונית: $|D| = d_1 \cdot d_2 \cdots d_n$

10.3.2 השפעת פעולות שורה

1. החלפת שורות: $|B| = -|A|$
2. כפל שורה ב- α : $|B| = \alpha|A|$
3. הוספת כפולת שורה לשורה אחרת: $|B| = |A|$ (ללא שינוי)

10.3.3 תכונות כלליות

1. $|A^T| = |A|$
2. $|AB| = |A| \cdot |B|$
3. $|A^{-1}| = \frac{1}{|A|}$ (אם A הפיכה)
4. $|\alpha A| = \alpha^n |A|$ עבור $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$
5. $|A| = 0 \iff A$ לא הפיכה

6. $A \iff |A| \neq 0$ הפיכה

11 העתקות ליניאריות

11.1 הגדרה

טרנספורמציה $T : V \rightarrow W$ היא העתקה ליניארית (ה"ל) אם:

$$T \text{ linear} \iff \begin{cases} \forall v_1, v_2 \in V : T(v_1 + v_2) = T(v_1) + T(v_2) \\ \forall v \in V, \forall \alpha \in \mathbb{R} : T(\alpha v) = \alpha T(v) \end{cases}$$

או בצורה מאוחדת:

$$\forall \alpha, \beta \in \mathbb{R}, \forall v_1, v_2 \in V : T(\alpha v_1 + \beta v_2) = \alpha T(v_1) + \beta T(v_2)$$

11.2 תכונות בסיסיות

$$1. T(\vec{0}_V) = \vec{0}_W$$

$$2. T(-v) = -T(v)$$

$$3. T(\alpha_1 v_1 + \dots + \alpha_n v_n) = \alpha_1 T(v_1) + \dots + \alpha_n T(v_n)$$

11.3 ייצוג מטריצי

כל ה"ל $T : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m$ ניתן לייצג כ:

$$T(\vec{x}) = A\vec{x}$$

כאשר $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$ היא המטריצה המייצגת של T .

11.4 דוגמאות להעתקות ליניאריות

11.4.1 הטלה (Projection)

על ציר ה- x : $P(x, y) = (x, 0)$

11.4.2 שיקוף (Reflection)

ביחס לציר ה- x : $R(x, y) = (x, -y)$

ביחס לציר ה- y : $R(x, y) = (-x, y)$

11.4.3 סיבוב (Rotation)

סיבוב בזווית θ נגד כיוון השעון:

$$R_\theta = \begin{pmatrix} \cos \theta & -\sin \theta \\ \sin \theta & \cos \theta \end{pmatrix}$$

11.4.4 הרחבה/כיווץ (Scaling)

$$S(x, y) = (kx, ky)$$

12 גרעין ותמונה

12.1 הגדרות

עבור $T : V \rightarrow W$ העתקה ליניארית:

12.1.1 גרעין (Kernel)

$$\text{Ker}(T) = \{v \in V \mid T(v) = \vec{0}_W\} \subseteq V$$

תכונה: $\text{Ker}(T)$ הוא תת-מרחב של V

12.1.2 תמונה (Image) / Range

$$\text{Im}(T) = \{T(v) \mid v \in V\} = \{w \in W \mid \exists v \in V : T(v) = w\} \subseteq W$$

תכונה: $\text{Im}(T)$ הוא תת-מרחב של W

12.2 משפט הדרגה (Rank-Nullity Theorem)

$$\dim(\text{Ker}(T)) + \dim(\text{Im}(T)) = \dim(V)$$

או:

$$\text{nullity}(T) + \text{rank}(T) = \dim(V)$$

12.3 קשר למטריצות

עבור $T_A : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m$ המוגדרת ע"י $T_A(\vec{x}) = A\vec{x}$

$$\text{Ker}(T_A) = N(A) = \{\vec{x} \in \mathbb{R}^n \mid A\vec{x} = \vec{0}\}$$

$$\text{Im}(T_A) = \text{Col}(A) = \text{Span}\{\text{columns of } A\}$$

12.4 תכונות

12.4.1 T חד-חד ערכית (Injective)

$$T \text{ injective} \iff \text{Ker}(T) = \{\vec{0}\}$$

12.4.2 T על (Surjective)

$$T \text{ surjective} \iff \text{Im}(T) = W$$

13 איזומורפיזם

13.1 הגדרות

13.1.1 טרנספורמציה הפיכה

$T : V \rightarrow W$ היא הפיכה אם קיימת $T^{-1} : W \rightarrow V$ כך ש:

$$T^{-1} \circ T = I_V \quad \text{and} \quad T \circ T^{-1} = I_W$$

13.1.2 איזומורפיזם

טרנספורמציה ליניארית הפיכה נקראת **איזומורפיזם**.

אם קיים איזומורפיזם בין V ל- W , אומרים ש- V ו- W **איזומורפיים** ומסמנים:

$$V \cong W$$

13.2 תנאים שקולים לאיזומורפיזם

עבור $T : V \rightarrow W$ העתקה ליניארית, התנאים הבאים שקולים:

1. T איזומורפיזם
2. T חד-חד ערכית וגם T על
3. $\text{Im}(T) = W$ וגם $\text{Ker}(T) = \{\vec{0}\}$
4. $\text{Ker}(T) = \{\vec{0}\}$ וגם $\dim(V) = \dim(W)$
5. $\text{Im}(T) = W$ וגם $\dim(V) = \dim(W)$

13.3 משפט

אם $\dim(V) = \dim(W) = n < \infty$, אז:

$$V \cong W$$

כלומר, כל מרחבים וקטוריים בעלי אותו מימד (סופי) הם איזומורפיים.

13.4 תכונות

1. אם $T : V \rightarrow W$ איזומורפיזם, אז $T^{-1} : W \rightarrow V$ גם איזומורפיזם
2. אם T איזומורפיזם ו- $\{v_1, \dots, v_n\}$ בסיס של V , אז $\{T(v_1), \dots, T(v_n)\}$ בסיס של W
3. איזומורפיזם שומר על מבנה ליניארי

14 מטריצות מייצגות

14.1 הגדרה

עבור $T : V \rightarrow W$ העתקה ליניארית, ובהינתן בסיסים: $B = \{v_1, \dots, v_n\}$ של V ו- $C = \{w_1, \dots, w_m\}$ של W , המטריצה המייצגת של T ביחס לבסיסים B ו- C היא:

$$[T]_C^B = ([T(v_1)]_C \quad [T(v_2)]_C \quad \cdots \quad [T(v_n)]_C) \in \mathbb{R}^{m \times n}$$

כאשר $[T(v_i)]_C$ הוא וקטור הקואורדינטות של $T(v_i)$ ביחס לבסיס C .

14.2 וקטור קואורדינטות

אם $v = a_1 v_1 + \cdots + a_n v_n$ (ביחס לבסיס B), אז:

$$[v]_B = \begin{pmatrix} a_1 \\ a_2 \\ \vdots \\ a_n \end{pmatrix}$$

14.3 משפט - יחס בין T למטריצה

$$[T(v)]_C = [T]_C^B [v]_B$$

זהו הקשר המרכזי המחבר בין ההעתקה הליניארית לבין המטריצה המייצגת שלה.

14.4 תכונות

14.4.1 לינאריות

$$\begin{aligned} [S + T]_C^B &= [S]_C^B + [T]_C^B \\ [\lambda T]_C^B &= \lambda [T]_C^B \end{aligned}$$

14.4.2 הרכבת העתקות

עבור $S : V \rightarrow W$ ו- $T : W \rightarrow U$ עם בסיסים B, C, D :

$$[T \circ S]_D^B = [T]_D^C [S]_C^B$$

14.4.3 דרגה

$$\text{rank}([T]_C^B) = \dim(\text{Im}(T))$$

15 מטריצות מעבר

15.1 הגדרה

עבור שני בסיסים $B = \{v_1, \dots, v_n\}$ ו- $C = \{u_1, \dots, u_n\}$ של אותו מרחב V :
מטריצת המעבר מ- B ל- C היא:

$$P_{B \rightarrow C} = [I_V]_C^B = ([v_1]_C \quad [v_2]_C \quad \dots \quad [v_n]_C)$$

כאשר $I_V : V \rightarrow V$ היא פונקציית הזהות.

15.2 משפט - שינוי קואורדינטות

$$[v]_C = P_{B \rightarrow C} [v]_B$$

15.3 תכונות מטריצת מעבר

1. הפיכות: מטריצת מעבר תמיד הפיכה
2. הופכית: $(P_{B \rightarrow C})^{-1} = P_{C \rightarrow B}$
3. הרכבה: $P_{C \rightarrow B} \cdot P_{B \rightarrow C} = I_n$

15.4 שינוי בסיס של מטריצה מייצגת

אם $A = [T]_B^B$ (מטריצה ביחס לבסיס B), אז:

$$[T]_C^C = P_{C \rightarrow B} \cdot [T]_B^B \cdot P_{B \rightarrow C}$$

או בסימון קצר:

$$[T]_C^C = P^{-1} [T]_B^B P$$

כאשר $P = P_{B \rightarrow C}$

16 דמיון מטריצות

16.1 הגדרה

מטריצות $A, B \in \mathbb{R}^{n \times n}$ הן דומות אם קיימת מטריצה הפיכה P כך ש:

$$B = P^{-1} A P$$

סימון: $A \sim B$

16.2 משמעות

A ו- B דומות אם הן מייצגות את אותה העתקה ליניארית T ביחס לבסיסים שונים.

16.3 תכונות משומרות בדמיון

אם $A \sim B$, אז:

1. דטרמיננטה: $\det(A) = \det(B)$
2. עקבה (Trace): $\text{tr}(A) = \text{tr}(B)$
3. דרגה: $\text{rank}(A) = \text{rank}(B)$
4. פולינום אופייני: $P_A(\lambda) = P_B(\lambda)$
5. ערכים עצמיים: אותם ערכים עצמיים (כולל כפוליות)
6. הפיכות: A הפיכה $\iff B$ הפיכה

16.4 עקבה (Trace)

$$\text{tr}(A) = \sum_{i=1}^n a_{ii}$$

תכונות: 1. $\text{tr}(A+B) = \text{tr}(A) + \text{tr}(B)$ 2. $\text{tr}(\alpha A) = \alpha \text{tr}(A)$ 3. $\text{tr}(AB) = \text{tr}(BA)$ 4. $\text{tr}(A^T) = \text{tr}(A)$

17 ערכים עצמיים ווקטורים עצמיים

17.1 הגדרות

עבור $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$:

17.1.1 ערך עצמי (Eigenvalue)

$\lambda \in \mathbb{R}$ הוא ערך עצמי של A אם קיים וקטור $\vec{v} \neq \vec{0}$ כך ש:

$$A\vec{v} = \lambda\vec{v}$$

17.1.2 וקטור עצמי (Eigenvector)

$\vec{v} \neq \vec{0}$ הוא וקטור עצמי המתאים לערך העצמי λ אם:

$$A\vec{v} = \lambda\vec{v}$$

17.1.3 מרחב עצמי (Eigenspace)

$$V_\lambda = \{\vec{v} \in \mathbb{R}^n \mid A\vec{v} = \lambda\vec{v}\} = \text{Ker}(A - \lambda I)$$

תכונה: V_λ הוא תת-מרחב של $\mathbb{R}^n$

17.2 מציאת ערכים עצמיים

17.2.1 פולינום אופייני (Characteristic Polynomial)

$$P_A(\lambda) = \det(A - \lambda I)$$

17.2.2 משפט

λ הוא ערך עצמי של A אם ורק אם:

$$\det(A - \lambda I) = 0$$

כלומר, הערכים העצמיים הם שורשי הפולינום האופייני.

17.3 כפליות

17.3.1 כפליות אלגברית (Algebraic Multiplicity)

מספר הפעמים ש- λ מופיע כשורש של $P_A(\lambda)$
סימון: $\text{alg-mult}(\lambda)$

17.3.2 כפליות גיאומטרית (Geometric Multiplicity)

$$\text{geo-mult}(\lambda) = \dim(V_\lambda) = \dim(\text{Ker}(A - \lambda I))$$

17.3.3 משפט - קשר בין כפליות

$$1 \leq \text{geo-mult}(\lambda) \leq \text{alg-mult}(\lambda)$$

17.4 תכונות ערכים עצמיים

17.4.1 משפט 1

אם $v_1, \dots, v_k$ הם וקטורים עצמיים עם ערכים עצמיים שונים $\lambda_1, \dots, \lambda_k$, אז $v_1, \dots, v_k$ בלתי תלויים ליניארית.

17.4.2 משפט 2 - קשר לדטרמיננטה ועקבה

עבור מטריצה $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ עם ערכים עצמיים $\lambda_1, \dots, \lambda_n$:

$$\det(A) = \lambda_1 \cdot \lambda_2 \cdots \lambda_n$$

$$\text{tr}(A) = \lambda_1 + \lambda_2 + \cdots + \lambda_n$$

17.4.3 משפט 3 - ערכים עצמיים של מטריצות דומות

אם $A \sim B$, אז ל- A ו- B אותם ערכים עצמיים (כולל כפליות).

---

18 לכסון

18.1 הגדרה

מטריצה $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ היא **לכסינה** (Diagonalizable) אם קיימת מטריצה הפיכה P ומטריצה אלכסונית D כך ש:

$$A = PDP^{-1}$$

או באופן שקול:

$$P^{-1}AP = D$$

18.2 משפט - תנאי ללכסון

A לכסינה אם ורק אם קיים בסיס של $\mathbb{R}^n$ המורכב מוקטורים עצמיים של A .

18.3 קריטריונים ללכסון

18.3.1 קריטריון 1 - ערכים עצמיים שונים

אם ל- $A \in \mathbb{R}^{n \times n}$ יש n ערכים עצמיים שונים, אז A לכסינה.

18.3.2 קריטריון 2 - סכום כפוליות גיאומטריות

A לכסינה אם ורק אם:

$$\sum_{\lambda} \text{geo-mult}(\lambda) = n$$

18.3.3 קריטריון 3 - שוויון כפוליות

A לכסינה אם ורק אם לכל ערך עצמי λ :

$$\text{geo-mult}(\lambda) = \text{alg-mult}(\lambda)$$

18.4 אלגוריתם לכסון

1. מצא את הפולינום האופייני: $P_A(\lambda) = \det(A - \lambda I)$
2. מצא את שורשי הפולינום: אלו הערכים העצמיים $\lambda_1, \dots, \lambda_k$
3. עבור כל ערך עצמי λ_i :
  - פתור $(A - \lambda_i I)\vec{x} = \vec{0}$
  - מצא בסיס של V_{λ_i} (מרחב עצמי)
4. בדוק לכסינות: אם סכום ממדי המרחבים העצמיים $= n$, אז A לכסינה
5. בנה מטריצות:
  - $P =$ מטריצה שעמודותיה הן הוקטורים העצמיים
  - $D =$ מטריצה אלכסונית עם הערכים העצמיים המתאימים

18.5 דוגמה

אם A עם ערכים עצמיים $\lambda_1 = 2$ (כפל 2) ו- $\lambda_2 = 5$ (כפל 1):

$$D = \begin{pmatrix} 2 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & 5 \end{pmatrix}$$

18.6 משפט Cayley-Hamilton

כל מטריצה A מקיימת את הפולינום האופייני שלה:

$$P_A(A) = 0$$

19 מכפלה פנימית

19.1 הגדרה

מכפלה פנימית על מרחב וקטורי V היא פונקציה $\langle \cdot, \cdot \rangle : V \times V \rightarrow \mathbb{R}$ המקיימת:

1. סימטריה: $\langle u, v \rangle = \langle v, u \rangle$
2. חיוביות מוגדרת:
  - $\langle v, v \rangle \geq 0$
  - $\langle v, v \rangle = 0 \iff v = \vec{0}$
3. ליניאריות בארגומנט הראשון:
  - $\langle \alpha u + \beta v, w \rangle = \alpha \langle u, w \rangle + \beta \langle v, w \rangle$

19.2 דוגמאות למכפלות פנימיות

19.2.1 מכפלה סטנדרטית ב- $\mathbb{R}^n$

$$\langle \vec{u}, \vec{v} \rangle = u_1 v_1 + u_2 v_2 + \dots + u_n v_n = \vec{u}^T \vec{v}$$

19.2.2 מכפלה משוקללת

$$\langle \vec{u}, \vec{v} \rangle_M = \vec{u}^T M \vec{v}$$

כאשר M מטריצה סימטרית חיובית מוגדרת

19.2.3 מכפלה פנימית בפולינומים

$$\langle p, q \rangle = \int_a^b p(x)q(x)dx$$

19.2.4 מכפלה פנימית במטריצות

$$\langle A, B \rangle = \text{tr}(A^T B)$$

19.3 נוסחאות מרכזיות

19.3.1 נורמה (Norm)

$$\|v\| = \sqrt{\langle v, v \rangle}$$

תכונות: 1. $\|v\| \geq 0$ וגם $v = \vec{0} \iff \|v\| = 0$ 2. $\|\alpha v\| = |\alpha| \|v\|$ 3. **אי-שוויון משולש:** $\|u + v\| \leq \|u\| + \|v\|$

19.3.2 מרחק (Distance)

$$d(u, v) = \|u - v\|$$

19.3.3 זווית בין וקטורים

$$\cos \theta = \frac{\langle u, v \rangle}{\|u\| \cdot \|v\|}$$

19.4 אי-שוויונים חשובים

19.4.1 אי-שוויון Cauchy-Schwarz

$$|\langle u, v \rangle| \leq \|u\| \cdot \|v\|$$

שוויון מתקיים אם ורק אם u ו- v תלויים ליניארית.

19.4.2 אי-שוויון המשולש

$$\|u + v\| \leq \|u\| + \|v\|$$

20 אורתוגונליות והיטלים

20.1 אורתוגונליות

20.1.1 וקטורים אורתוגונליים

$$u \perp v \iff \langle u, v \rangle = 0$$

20.1.2 קבוצה אורתוגונלית

$\{v_1, \dots, v_k\}$ היא אורתוגונלית אם:

$$\langle v_i, v_j \rangle = 0 \text{ all for } i \neq j$$

20.1.3 קבוצה אורתונורמלית

$\{v_1, \dots, v_k\}$ היא אורתונורמלית (ONB) אם:

$$\langle v_i, v_j \rangle = \begin{cases} 1, & i = j \\ 0, & i \neq j \end{cases} = \delta_{ij}$$

20.2 משפטים

20.2.1 משפט 1

כל קבוצה אורתוגונלית של וקטורים לא-אפס היא בלתי תלויה ליניארית.

20.2.2 משפט 2 - משפט פיתגורס

אם $u \perp v$, אז:

$$\|u + v\|^2 = \|u\|^2 + \|v\|^2$$

20.3 היטל (Projection)

20.3.1 היטל על וקטור

ההיטל של v על u הוא:

$$\text{proj}_u(v) = \frac{\langle u, v \rangle}{\langle u, u \rangle} u = \frac{\langle u, v \rangle}{\|u\|^2} u$$

תכונה: $v - \text{proj}_u(v) \perp u$

20.3.2 היטל על תת-מרחב

עבור $U = \text{Span}\{u_1, \dots, u_k\}$ כאשר $\{u_1, \dots, u_k\}$ אורתוגונלית:

$$\text{proj}_U(v) = \sum_{i=1}^k \frac{\langle u_i, v \rangle}{\langle u_i, u_i \rangle} u_i$$

אם הקבוצה אורתונורמלית:

$$\text{proj}_U(v) = \sum_{i=1}^k \langle u_i, v \rangle u_i$$

20.3.3 פירוק אורתוגונלי

כל וקטור v ניתן לפרק כ:

$$v = \text{proj}_U(v) + (v - \text{proj}_U(v))$$

כאשר $\text{proj}_U(v) \in U$ ו- $(v - \text{proj}_U(v)) \perp U$

21 גרהם-שמידט

21.1 תהליך Gram-Schmidt

בהינתן קבוצה בלתי תלויה ליניארית $\{v_1, \dots, v_k\}$, ניתן לבנות קבוצה אורתוגונלית $\{u_1, \dots, u_k\}$:

$$u_1 = v_1$$

$$u_2 = v_2 - \frac{\langle u_1, v_2 \rangle}{\langle u_1, u_1 \rangle} u_1$$

$$u_3 = v_3 - \frac{\langle u_1, v_3 \rangle}{\langle u_1, u_1 \rangle} u_1 - \frac{\langle u_2, v_3 \rangle}{\langle u_2, u_2 \rangle} u_2$$

$$\vdots$$

$$u_k = v_k - \sum_{i=1}^{k-1} \frac{\langle u_i, v_k \rangle}{\langle u_i, u_i \rangle} u_i$$

או באופן כללי:

$$u_j = v_j - \text{proj}_{\text{Span}\{u_1, \dots, u_{j-1}\}}(v_j)$$

21.2 נרמול

לאחר קבלת הקבוצה האורתוגונלית $\{u_1, \dots, u_k\}$, ניתן לקבל קבוצה אורתונורמלית:

$$e_i = \frac{u_i}{\|u_i\|}$$

21.3 תכונות

1. $\text{Span}\{u_1, \dots, u_k\} = \text{Span}\{v_1, \dots, v_k\}$

2. $\{u_1, \dots, u_k\}$ אורתוגונלית

3. $\{e_1, \dots, e_k\}$ אורתונורמלית

22 משלימים אורתוגונליים

22.1 הגדרה

עבור תת-מרחב $W \subseteq V$:

$$W^\perp = \{v \in V \mid \langle v, w \rangle = 0 \text{ all for } w \in W\}$$

$W^\perp$ נקרא המשלים האורתוגונלי של W .

22.2 משפטים

22.2.1 משפט 1

$W^\perp$ הוא תת-מרחב של V .

22.2.2 משפט 2 - סכום ישר אורתוגונלי

$$V = W \oplus W^\perp$$

כלומר, כל $v \in V$ ניתן לכתוב באופן יחיד כ:

$$v = w + w^\perp$$

כאשר $w \in W$ ו- $w^\perp \in W^\perp$

22.2.3 משפט 3 - מימדים

$$\dim(W) + \dim(W^\perp) = \dim(V)$$

22.2.4 משפט 4

$$(W^\perp)^\perp = W$$

22.3 קשר למטריצות

עבור מטריצה $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$:

$$(\text{Row}(A))^\perp = N(A)$$

$$(\text{Col}(A))^\perp = N(A^T)$$

22.3.1 משפט - ארבעת המרחבים

עבור $A \in \mathbb{R}^{m \times n}$

$$\dim(\text{Row}(A)) = r \text{ עם } \text{Row}(A) \subseteq \mathbb{R}^n \quad 1.$$

$$\dim(N(A)) = n - r \text{ עם } N(A) \subseteq \mathbb{R}^n \quad 2.$$

$$\dim(\text{Col}(A)) = r \text{ עם } \text{Col}(A) \subseteq \mathbb{R}^m \quad 3.$$

$$\dim(N(A^T)) = m - r \text{ עם } N(A^T) \subseteq \mathbb{R}^m \quad 4.$$

כאשר $r = \text{rank}(A)$

קשרי אורתוגונליות: $\text{Col}(A) \perp N(A^T)$ - $\text{Row}(A) \perp N(A)$

23 נוסחאות וזהויות חשובות - רשימת מראה מהיר

23.1 מטריצות

$$(A^T)^T = A \bullet$$

$$(A + B)^T = A^T + B^T \bullet$$

$$(AB)^T = B^T A^T \bullet$$

$$(A^{-1})^T = (A^T)^{-1} \bullet$$

$$(AB)^{-1} = B^{-1} A^{-1} \bullet$$

23.2 דטרמיננטות

$$\begin{aligned} |AB| &= |A| \cdot |B| \cdot \\ |A^T| &= |A| \cdot \\ |A^{-1}| &= \frac{1}{|A|} \cdot \\ A \in \mathbb{R}^{n \times n} \text{ עבור } |\alpha A| &= \alpha^n |A| \cdot \end{aligned}$$

23.3 דרגה

$$\begin{aligned} \text{rank}(A) &= \text{rank}(A^T) \cdot \\ (A \in \mathbb{R}^{m \times n} \text{ עבור } \text{rank}(A) + \dim(N(A)) &= n \cdot \\ \text{rank}(AB) &\leq \min(\text{rank}(A), \text{rank}(B)) \cdot \end{aligned}$$

23.4 העתקות ליניאריות

$$\begin{aligned} \dim(\text{Ker}(T)) + \dim(\text{Im}(T)) &= \dim(V) \cdot \\ \text{Ker}(T_A) &= N(A) \cdot \\ \text{Im}(T_A) &= \text{Col}(A) \cdot \end{aligned}$$

23.5 מטריצות מייצגות

$$\begin{aligned} [T(v)]_C &= [T]_C^B [v]_B \cdot \\ [T \circ S]_D^B &= [T]_D^C [S]_C^B \cdot \\ P = P_{B \rightarrow C} \text{ כאשר } [T]_C^C &= P^{-1} [T]_B^B P \cdot \end{aligned}$$

23.6 ערכים עצמיים

$$\begin{aligned} \det(A) &= \prod \lambda_i \cdot \\ \text{tr}(A) &= \sum \lambda_i \cdot \\ P_A(\lambda) &= \det(A - \lambda I) \cdot \end{aligned}$$

23.7 מכפלה פנימית

$$\begin{aligned} \|v\| &= \sqrt{\langle v, v \rangle} \cdot \\ \cos \theta &= \frac{\langle u, v \rangle}{\|u\| \cdot \|v\|} \cdot \\ (\text{Cauchy-Schwarz}) \quad |\langle u, v \rangle| &\leq \|u\| \cdot \|v\| \cdot \end{aligned}$$

23.8 היטלים

$$\begin{aligned} \text{proj}_u(v) &= \frac{\langle u, v \rangle}{\|u\|^2} u \cdot \\ (\text{ONB}) \quad \text{proj}_U(v) &= \sum_{i=1}^k \langle v, e_i \rangle e_i \cdot \end{aligned}$$

23.9 משלימים אורתוגונליים

$$\begin{aligned} V &= W \oplus W^\perp \cdot \\ \dim(W) + \dim(W^\perp) &= \dim(V) \cdot \\ (\text{Row}(A))^\perp &= N(A) \cdot \end{aligned}$$

23.10 סיום

מסמך זה מכיל סיכום מקיף של כל הקורס באלגברה ליניארית, כולל כל המשפטים, הזהויות, הנוסחאות וכללי החשבון החשובים.

תאריך עריכה: יוצר אוטומטית מ-26 קבצי PDF של הקורס